

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2015. gada 21. maijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa — Jurisdikcija civillietās un komercietās — Regula (EK) Nr. 44/2001 — Īpašā jurisdikcija — 6. panta 1. punkts — Prasība pret vairākiem atbildētājiem, kuru domicils ir dažādās dalībvalstīs un kuri ir bijuši tādas aizliegtas vienošanās dalībnieki, kas ir atzīta par pretrunā esošu EKL 81. pantam un Eiropas Ekonomikas zonas līguma 53. pantam, lai panāktu, ka tiem tiek piespriests solidāri atlīdzināt zaudējumus un atklāt informāciju — Tiesas, kurā celta prasība, jurisdikcija attiecībā uz līdzatbildētājiem — Atteikšanās no prasības attiecībā uz atbildētāju, kura domicils ir dalībvalstī, kurā atrodas tiesa, kurā celta prasība — Jurisdikcija lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu — 5. panta 3. punkts — Jurisdikcijas noteikšanas klauzulas — 23. pants — Aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās efektīva īstenošana

Lieta C-352/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landgericht Dortmund* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 29. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 26. jūnijā, tiesvedībā

Cartel Damage Claims (CDC) Hydrogen Peroxide SA

pret

Akzo Nobel NV,

Solvay SA/NV,

Kemira Oyj,

FMC Foret SA,

piedaloties

Evonik Degussa GmbH,

Chemoxal SA,

Edison SpA.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], tiesneši K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], M. Safjans [*M. Saffjan*] (referents) un A. Prehala [*A. Prechal*],

* Tiesvedības valoda – vācu.

ģenerālvokāts N. Jēskins [N. Jääskinen],

sekretārs A. Kalots Eskobars [A. Calot Escobar],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Cartel Damage Claims (CDC) Hydrogen Peroxide SA* vārdā – T. Funke, *Rechtsanwalt*,
- *Akzo Nobel NV* vārdā – M. Blaum un T. Paul, *Rechtsanwälte*,
- *Solvay SA/NV* vārdā – M. Klusmann un T. Kreifels, *Rechtsanwälte*,
- *Kemira Oyj* vārdā – U. Börger un R. Lahme, *Rechtsanwälte*,
- *FMC Foret SA* vārdā – B. Uphoff, *solicitor*, un S. Woitz, *Rechtsanwalt*,
- *Evonik Degussa GmbH* vārdā – C. Steinle un S. Wilske, *Rechtsanwälte*,
- *Edison SpA* vārdā – A. Rinne un T. Mühlbach, *Rechtsanwälte*,
- Francijas valdības vārdā – D. Colas un J. Bousin, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – A.-M. Rouchaud-Joët, M. Wilderspin un G. Meessen, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2014. gada 11. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.; labojums latviešu valodā – OV L 81, 29.03.2011., 18. lpp.) 5. panta 3. punkta, 6. panta 1. punkta un 23. panta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp Briselē (Beļģija) reģistrēto sabiedrību *Cartel Damage Claims (CDC) Hydrogen Peroxide SA* (turpmāk tekstā – “CDC”) un citās dalībvalstīs, kas nav Vācijas Federatīvā Republika, reģistrētajām sabiedrībām *Akzo Nobel NV*, *Solvay SA/NV*, *Kemira Oyj* un *FMC Foret SA* par CDC prasību atlīdzināt zaudējumus un procentus, kas celta, pamatojoties uz zaudējumu atlīdzības prasījumiem, ko tai tieši vai netieši ir cedējis 71 uzņēmums, kuriem, kā tiek apgalvots, ar EKL 81. panta un 1992. gada 2. maija Eiropas Ekonomikas zonas līguma (OV 1994, L 1, 3. lpp.; turpmāk tekstā – “EEZ līgums”) 53. panta pārkāpumu ir nodarīti šie zaudējumi.

Atbilstošās tiesību normas

3 Regulas Nr. 44/2001 preambulas 2., 11., 12., 14. un 15. apsvērumā ir noteikts:

“(2) Dažas atšķirības starp valstu noteikumiem, kas reglamentē jurisdikciju un spriedumu atzīšanu, kavē pareizu iekšējā tirgus darbību. Būtiski ir noteikumi, lai vienādotu jurisdikcijas kolīziju normas civillietās un komercietās un lai vienkāršotu formalitātes spriedumu ātrai un vienkāršai atzīšanai un izpildei dalībvalstīs, kurām ir saistoša šī regula.

[..]

(11) Jurisdikcijas normām vajadzētu būt ļoti paredzamām, un tām būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils, un jurisdikcijai vienmēr ir jābūt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās tiesvedības priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. Juridiskas personas domicils būtu jānosaka autonomi, lai kopējās normas padarītu pārskatāmākas un novērstu jurisdikcijas kolīzijas.

(12) Papildus atbildētāja domicilam kā jurisdikcijas pamatojumam vajadzētu būt arī citiem jurisdikcijas pamatojumiem, kuru pamatā ir cieša saikne starp tiesu un lietu vai kuru nolūks ir veicināt pareizu tiesvedību.

[..]

(14) Izņemot šajā regulā noteikto izņēmuma jurisdikcijas pamatojumu gadījumus, būtu jāievēro līgumslēdzēju pušu autonomija līgumos, kas nav apdrošināšanas, patērētāju vai darba līgumi, attiecībā uz kuriem ir atļauta vienīgi ierobežota autonomija noteikt tiesu, kurai ir jurisdikcija.

(15) Tiesvedības saskaņotas norises interesēs ir jāsamazina paralēlas tiesvedības iespēja un jānodrošina, ka divās dalībvalstīs nepieņem nesavienojamus spriedumus. [..]”

4 Minētās regulas 2.–31. pantā, kas ietverti tās II nodaļā, ir aplūkoti noteikumi par jurisdikciju.

5 Šīs II nodaļas 1. iedaļā “Vispārīgi noteikumi” ir iekļauts 2. pants, kura 1. punkts formulēts šādi:

“Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, neatkarīgi no viņu pilsonības, var iesūdzēt attiecīgās dalībvalsts tiesā.”

6 Atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktam personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, citā dalībvalstī var iesūdzēt “lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu – tās vietas tiesās, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu”.

7 Minētās regulas 6. panta 1. punktā ir noteikts:

“Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var arī iesūdzēt:

1) ja šī persona ir viens no vairākiem atbildētājiem – tās vietas tiesā, kurā kādam no atbildētājiem ir domicils, ja prasības ir tik cieši saistītas, ka ir lietderīgi tās izskatīt un izlemt kopā, lai izvairītos no riska, ka atsevišķā tiesvedībā tiek pieņemti nesavienojami spriedumi”.

- 8 Regulas Nr. 44/2001 23. panta, kas ir ietverts tās II nodaļas 7. iedaļā “Vienošanās par jurisdikciju”, 1. punktā ir noteikts:

“Ja puses, no kurām vienai vai vairākām domicils ir kādā dalībvalstī, ir vienojušās par to, ka tiesai vai tiesām kādā dalībvalstī ir jurisdikcija izskatīt jebkādu strīdu, kas radušies vai varētu rasties saistībā ar noteiktām tiesiskām attiecībām, tad jurisdikcija ir šai tiesai vai tiesām. Tā ir izņēmuma jurisdikcija, ja vien puses nav vienojušās citādi. Šāda vienošanās, kas piešķir jurisdikciju, ir:

- a) rakstiska vai rakstiski apstiprināta; vai
- b) tādā formā, kas atbilst pušu starpā pastāvošajai praksei; vai
- c) starptautiskajā tirdzniecībā vai komercdarbībā – tādā formā, kas atbilst praksei, par ko puses zina vai par ko pusēm būtu vajadzējis zināt, un ko šādā tirdzniecībā vai komercdarbībā iesaistītās attiecīgā līguma veida līgumslēdzējas puses plaši pazīst un regulāri ievēro.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 9 CDC ir atbilstoši Beļģijas tiesībām Briselē reģistrēta sabiedrība, kuras mērķis ir tiesas un ārpustiesas ceļā izvirzīt uzņēmumu, kurus ietekmējusi aizliegta vienošanās, zaudējumu atlīdzības prasījumus. Ar 2009. gada 16. marta prasības pieteikumu tā iesniedzējtiesā cēla prasību par zaudējumu atlīdzināšanu pret sešiem ķīmiskās rūpniecības uzņēmumiem, kas, izņemot pašreizējo personu, kas iestājusies lietā, un līdzšinējo atbildētāju *Evonik Degussa GmbH* (turpmāk tekstā – “*Evonik Degussa*”), kuras juridiskā adrese ir Esenē (Vācija), ir reģistrēti nevis Vācijas Federatīvajā Republikā, bet piecās citās dalībvalstīs.
- 10 Savas prasības – kuras ietvaros CDC vēlas panākt, lai atbildētājas pamatlietā tiek sauktas pie solidāras atbildības, piespriežot tām atlīdzināt zaudējums un uzdodot atklāt informāciju – pamatojumam šī sabiedrība atsauca uz Komisijas 2006. gada 3. maija Lēmumu 2006/903/EK attiecībā uz procesu saskaņā ar [EKL 81.] pantu un EEZ līguma 53. pantu pret *Akzo Nobel NV, Akzo Nobel Chemicals Holding AB, EKA Chemicals AB, Degussa AG, Edison SpA, FMC Corporation, FMC Foret SA, Kemira OYJ, L’Air Liquide SA, Chemoxal SA, Snia SpA, Caffaro Srl, Solvay SA/NV, Solvay Solexis SpA, Total SA, Elf Aquitaine SA un Arkema SA* (Lieta COMP/F/38.620 – Ūdeņraža peroksīds un perborāts) (OV L 353, 54. lpp.), kurā Eiropas Komisija uzskatīja, ka attiecībā uz ūdeņraža peroksīdu un nātrija perborātu atbildētājas pamatlietā un citi uzņēmumi bija piedalījušies vienotā un turpinātā pārkāpumā, kurš ir pretrunā EKL 81. pantā un EEZ līguma 53. pantā paredzētajam aizliegumam slēgt aizliegtas vienošanās. Šajā lēmumā tika norādīts, ka pārkāpums bija sācies, vēlākais, 1994. gada 31. janvārī un beidzies, agrākais, 2000. gada 31. decembrī. Tajā arī norādīts, ka pārkāpums ietvēra galvenokārt svarīgas un konfidenciālas informācijas par tirgu un uzņēmumiem apmaiņu, ražošanas kontroli un/vai ierobežošanu, tirgu un klientu sadali, cenu noteikšanu un uzraudzību, kas norisinājās daudzpusējās un/vai divpusējās sanāksmēs un telefonsarunās, kas vairāk vai mazāk regulāri norisinājās galvenokārt Beļģijā, Francijā un Vācijā.
- 11 Šajā ziņā CDC atsauca uz līgumiem par zaudējumu atlīdzināšanas prasījumu cesiju, ko tā noslēgusi ar 32 uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti 13 dažādās Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstīs, precizējot, ka daži no šiem uzņēmumiem iepriekš bija noslēguši šādus līgumus ar 39 citiem uzņēmumiem. Attiecīgie uzņēmumi darbojas celulozes un papīra pārstrādes jomā. Saskaņā ar CDC norādīto šie uzņēmumi 1994.–2006. gadā bija dažādās Savienības vai EEZ valstīs iepirkuši ievērojamus daudzumus ūdeņraža peroksīda, kuri tika piegādāti uz līgumu pamata, un attiecībā uz vairākiem uzņēmumiem ūdeņraža peroksīds tika piegādāts rūpniecās, kas atradās vairākās dalībvalstīs. Atbildētājas pamatlietā apgalvo, ka dažos no attiecīgajiem pirkuma līgumiem veikto piegāžu pamatā bija līgumi, no kuriem dažos, kā apgalvo atbildētājas, bija ietvertas šķirējklauzulas un vienošanās par tiesas izvēli.

- 12 2009. gada septembrī *CDC* atsauca prasību pret *Evonik Degussa*, jo ar šo sabiedrību tika noslēgts izlīgums. 2009. gada beigās tiesvedībā palikušās atbildētājas pamatlietā pieaicināja lietā šo pēdējo sabiedrību, kā arī *Chemoxal SA* un *Edison SpA*. Atbildētājas pamatlietā turklāt izvirzīja iebildumu par iesniedzējtiesas jurisdikcijas neesamību, atsaukdamās tostarp uz dažādajām tiesas piekritības atzīšanas klauzulām un šķirējklauzulām, kas bija ietvertas dažos no pirkuma līgumiem, kuri tās saistīja ar apgalvotajiem upuriem.
- 13 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa uzskata, ka tās starptautiskā jurisdikcija varētu tikt balstīta vienīgi uz Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkta un 6. panta 1. punkta normām. Ja būtu izpildīti šādas jurisdikcijas priekšnosacījumi, *CDC* varētu atbildētājas pamatlietā pēc savas izvēles iesūdzēt kādā no tiesām, kurām ir jurisdikcija atbilstoši minētajām tiesību normām, ja vien šo tiesu jurisdikcija nav pamatoti izslēgta saskaņā ar šīs regulas 23. pantu vai ar šķirējklauzulu.
- 14 Šādos apstākļos *Landgericht Dortmund* [Dortmundes apgabaltiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja atbildētājam, kas ir reģistrēts valstī, kurā atrodas tiesa, un atbildētājiem, kuri ir reģistrēti citās Eiropas Savienības dalībvalstīs, saistībā ar prasības celšanu tiesā solidāri tiek prasīta informācijas atklāšana un zaudējumu atlīdzība saistībā ar Eiropas Komisijas konstatētu vienotu un turpinātu EKL 81. panta/LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu, kurā tie ir piedalījušies vairākās dalībvalstīs ar vietas un laika ziņā atšķirīgu dalību, [šīs prasības] ir jāizskata un jāizlemj kopā, lai izvairītos no riska, ka atsevišķā tiesvedībā tiek pieņemti nesavienojami spriedumi?
- Vai turklāt ir jāņem vērā tas, ka prasība pret atbildētāju, kas reģistrēts valstī, kurā atrodas tiesa, tiek atsaukta pēc tās izsniegšanas visiem atbildētājiem un pirms tiesas noteiktā iebildumu raksta iesniegšanas termiņa beigām un pirms pirmās tiesas sēdes sākuma?
- 2) Vai Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja dažādās Eiropas Savienības dalībvalstīs reģistrētiem atbildētājiem tiek prasīta tiesā informācijas atklāšana un zaudējumu atlīdzība saistībā ar Eiropas Komisijas konstatētu vienotu un turpinātu EKL 81. panta/LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu, kurā tie ir piedalījušies vairākās dalībvalstīs ar vietas un laika ziņā atšķirīgu dalību, notikums, kas rada kaitējumu, ir iestājies attiecībā uz ikvienu atbildētāju un attiecībā uz visiem norādītajiem zaudējumiem vai kopējiem zaudējumiem tajās dalībvalstīs, kurās aizliegtās vienošanās ir tikušas noslēgtas un īstenotas?
- 3) Vai, ja ir runa par zaudējumu atlīdzināšanas prasībām saistībā ar EKL 81. pantā/LESD 101. pantā un EEZ līguma 53. pantā paredzētā aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās pārkāpumu, Savienības tiesībās noteiktā aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās efektīvas īstenošanas princips atļauj ņemt vērā piegādes līgumos ietvertās šķirējklauzulas un jurisdikcijas noteikšanas klauzulas, ja tas nozīmē tiesas starptautiskās jurisdikcijas, kas paredzēta Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā un/vai 6. panta 1. punktā, izslēgšanu attiecībā uz visiem atbildētājiem un/vai visiem vai dažiem izvirzītajiem prasījumiem?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 15 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka šī punkta noteikumu par jurisdikciju koncentrēšanu vairāku atbildētāju gadījumā var piemērot saistībā ar prasību par solidāru zaudējumu atlīdzināšanu un tās ietvaros – informācijas sniegšanu, kas vērsta pret uzņēmumiem, kuri ģeogrāfiskā un laika ziņā dažādā

- veidā ir piedalījušies ar Komisijas lēmumu atzītā vienotā un turpinātā Savienības tiesībās paredzētā aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās pārkāpumā, un vai tas tā ir arī tad, ja prasītājs ir atteicies no savas prasības attiecībā uz vienīgo no līdzatbildētājiem, kura domicils ir dalībvalstī, kurā atrodas tiesa, kurā celta prasība.
- 16 Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē autonomi, ievērojot šīs regulas sistēmu un mērķus (skat. spriedumu *Reisch Montage*, C-103/05, EU:C:2006:471, 29. punkts).
- 17 Minētā 6. panta 1. punktā ietvertajā jurisdikcijas noteikumā ir paredzēts, ka atbildētāju, ja viņš ir viens no vairākiem atbildētājiem, var iesūdzēt tās vietas tiesā, kurā kādam no atbildētājiem ir domicils, ar nosacījumu, ka prasības ir tik cieši saistītas, ka ir lietderīgi tās izskatīt un izspriest kopā, lai izvairītos no riska, ka atsevišķā tiesvedībā tiek pieņemti nesavienojami nolēmumi (spriedumi *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 73. punkts, kā arī *Sapir* u.c., C-645/11, EU:C:2013:228, 40. punkts).
- 18 Šī speciālā tiesību norma, ar kuru atkāpjas no Regulas Nr. 44/2001 2. pantā paredzētā atbildētāja domicila tiesas principa jurisdikcijas, ir interpretējama šauri un to nevar interpretēt tā, lai aptvertu gadījumus ārpus minētajā regulā skaidri paredzētajiem gadījumiem (skat. spriedumu *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 74. punkts).
- 19 Atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 preambulas 12. un 15. apsvērumam šī jurisdikcijas norma ir paredzēta vajadzībai veicināt pareizu tiesvedības norisi, maksimāli samazināt paralēlas tiesvedības iespēju un tādējādi izvairīties no nolēmumiem, kas, ja lietas tiek izspriestas atsevišķi, var izrādīties nesavienojami (spriedums *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 77. punkts).
- 20 Tā, lai piemērotu Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktu, ir jāpārbauda, vai dažādas prasības, kuras cēlis viens un tas pats prasītājs pret dažādiem atbildētājiem, savā starpā ir tā saistītas, ka ir lietderīgi tās izskatīt kopā, lai novērstu nesavienojamu spriedumu risku, ko rada atsevišķas tiesvedības (skat. spriedumus *Freeport*, C-98/06, EU:C:2007:595, 39. punkts, kā arī *Sapir* u.c., C-645/11, EU:C:2013:228, 42. punkts). Šajā ziņā, lai nolēmumi būtu uzskatāmi par nesavienojamiem, nepietiek ar to, ka pastāv atšķirības tiesvedības iznākumā, bet šīm atšķirībām ir jāpastāv vienas un tās pašas faktiskās un juridiskās situācijas ietvaros (skat. spriedumus *Freeport*, C-98/06, EU:C:2007:595, 40. punkts; *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 79. punkts, kā arī *Sapir* u.c., C-645/11, EU:C:2013:228, 43. punkts).
- 21 Attiecībā uz nosacījumu par tādas pašas faktiskās un juridiskās situācijas pastāvēšanu: tas uzskatāms par izpildītu tādos apstākļos kā pamatlietā. Lai gan atbildētājas pamatlietā atšķirīgi gan ģeogrāfiskā ziņā, gan laika ziņā ir piedalījušās attiecīgās aizliegtās vienošanās īstenošanā, atbilstoši tai noslēdzot un izpildot līgumus, saskaņā ar Lēmumu 2006/903, uz kuru ir balstīti prasījumi pamatlietā, šī aizliegtā vienošanās veidoja vienotu un turpinātu LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu. Tomēr šajā lēmumā nav fiksēti to iespējamās civiltiesiskās atbildības, attiecīgā gadījumā – solidāras, nosacījumi, jo tā tiek reglamentēta katras dalībvalsts attiecīgajās tiesībās.
- 22 Visbeidzot, attiecībā uz nesavienojamu nolēmumu risku: tā kā dažādās valstu tiesības var atšķirties attiecībā uz aizliegtās vienošanās dalībnieku civiltiesiskās atbildības nosacījumiem, no šī apstākļa izriet, ka pastāv nesavienojamu nolēmumu risks gadījumā, ja apgalvotais aizliegtās vienošanās upuris ceļ prasības dažādu dalībvalstu tiesās.
- 23 Tomēr jāatgādina, ka pat gadījumā, ja pret atbildētājām pamatlietā CDC celtajām zaudējumu atlīdzināšanas prasībām atbilstoši starptautisko privāttiesību noteikumiem būtu piemērojami dažādi tiesas, kurā celta prasība, tiesību noteikumi, šādas juridiskā pamata atšķirības pašas par sevi nav šķērslis Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta piemērošanai, ciktāl atbildētāji varēja paredzēt, ka pastāv risks, ka pret tiem ceļ prasības dalībvalstī, kur vismaz vienam no tiem ir domicils (skat. spriedumu *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 84. punkts).

- 24 Šis pēdējais nosacījums ir izpildīts, ja pastāv Komisijas lēmums, ar kuru konstatēts vienots Savienības tiesību pārkāpums, kas ir pamats katra dalībnieka atbildībai par zaudējumiem, kas izriet no ikviena šī pārkāpuma dalībnieka īstenotās neatļautās darbības. Šādos apstākļos šie dalībnieki varēja sagaidīt, tie tiks iesūdzēti tādas dalībvalsts tiesā, kuras teritoriālajā jurisdikcijā kādam no tiem ir domicils.
- 25 Tādējādi uzskatāms, ka situācija, kurā prasības par zaudējumu atlīdzību, kas vērstas pret vairākām sabiedrībām, kuras ir reģistrētas dažādās dalībvalstīs un ir bijušas vienotas un turpinātas Savienības konkurences tiesībām pretrunā esošas aizliegtas vienošanās dalībnieces, tiek iztiesātas atsevišķi, var radīt risku, ka tiek pieņemti nesavienojami risinājumi Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta izpratnē.
- 26 Pēc šī precizējuma ir jāpārbauda arī, kādā mērā prasītājas pamatlietā atteikšanās no prasības pret vienīgo atbildētāju, kuras domicils ir dalībvalstī, kurā atrodas tiesa, kurā celta prasība, var izslēgt Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktā paredzētā jurisdikcijas noteikuma piemērojamību.
- 27 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai šis noteikums nevar tikt piemērots tādējādi, ka tas varētu ļaut prasītājam celt prasību pret vairākiem atbildētājiem tikai tāpēc, lai kādu no tiem nepakļautu tās dalībvalsts tiesu jurisdikcijai, kurā atrodas tā domicils (spriedumi *Reisch Montage*, C-103/05, EU:C:2006:471, 32. punkts, un *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 78. punkts).
- 28 Tiesa tomēr ir precizējusi, ka, ja prasības, kas celtas pret dažādiem atbildētājiem, to celšanas brīdī ir savā starpā saistītas Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta izpratnē, šajā tiesību normā norādītais jurisdikcijas noteikums ir piemērojams un nav nepieciešams atsevišķi noteikt, ka prasības netika celtas tikai tāpēc, lai kādu no atbildētājiem nepakļautu tās dalībvalsts tiesu jurisdikcijai, kurā atrodas tā domicils (skat. spriedumu *Freeport*, C-98/06, EU:C:2007:595, 54. punkts).
- 29 No tā izriet, ka, ja prasību celšanas brīdī tās ir savā starpā saistītas Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta izpratnē, tiesa, kurā tās ir celtas, šajā tiesību normā noteiktās jurisdikcijas iespējamu apiešanu var konstatēt tikai tad, ja pastāv nopietnas norādes, kas tai ļauj secināt, ka prasītājs ir mākslīgi radījis vai saglabājis šīs tiesību normas piemērojamības nosacījumus.
- 30 Pamatlietā daži lietas dalībnieki apgalvo, ka pirms prasības celšanas pamatlietā starp prasītāju pamatlietā un *Evonik Degussa*, kuras juridiskā adrese ir Vācijā, tika panākts mierizlīgums un ka šie lietas dalībnieki apzināti esot atlikuši izlīguma formālu noslēgšanu līdz brīdim pēc prasības iesniegšanas tikai tāpēc, lai nodibinātu tiesas, kurā prasība ir celta, jurisdikciju attiecībā pret citām atbildētājām pamatlietā.
- 31 Lai varētu izslēgt Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punktā ietvertā jurisdikcijas noteikuma piemērojamību, šādam apgalvojumam tomēr jāpievieno nopietnas norādes, kas pierāda, ka starp attiecīgajām pusēm pastāv slepena vienošanās prasības celšanas brīdī mākslīgi radīt vai saglabāt šīs tiesību normas piemērojamības nosacījumus.
- 32 Lai gan tiesai, kurā celta prasība, ir jānovērtē šīs norādes, ir jāprecizē, ka tas vien, ka ir notikušas pārrunas par iespējamo mierizlīgumu, nepierāda šādas slepenas vienošanās pastāvēšanu. Tas tā savukārt būtu tad, ja izrādītos, ka šāds mierizlīgums faktiski bija ticis noslēgts, bet tas tika slēpts, lai radītu iespaidu, ka Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi ir izpildīti.
- 33 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šī punkta noteikumu par jurisdikciju koncentrēšanu vairāku atbildētāju gadījumā var piemērot saistībā ar prasību par solidāru zaudējumu atlīdzināšanu un tās ietvaros – informācijas sniegšanu, kas vēsta pret uzņēmumiem, kuri ģeogrāfiskā un laika ziņā dažādā veidā ir piedalījušies ar Komisijas lēmumu atzītā vienotā un turpinātā Savienības tiesībās paredzētā aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās pārkāpumā, un ka tas tā ir arī tad, ja prasītājs ir atteicies no savas prasības

attiecībā uz vienīgo no līdzatbildētājiem, kura domicils ir dalībvalstī, kurā atrodas tiesa, kurā celta prasība, ja vien netiek konstatēts, ka starp prasītāju un šo līdzatbildētāju pastāv slepena vienošanās, lai prasības celšanas brīdī tiktu mākslīgi radīti vai saglabāti šīs tiesību normas piemērojamības nosacījumi.

Par otro jautājumu

- 34 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka, ja dažādās dalībvalstīs reģistrētiem atbildētājiem tiek prasīta tiesā zaudējumu atlīdzība saistībā ar Komisijas konstatētu vienotu un turpinātu LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu, kurā tie ir piedalījušies vairākās dalībvalstīs ar vietas un laika ziņā atšķirīgu dalību, uzskatāms, ka notikums, kas rada kaitējumu, ir iestājies attiecībā uz ikvienu atbildētāju un attiecībā uz visiem norādītajiem zaudējumiem tajās dalībvalstīs, kurās aizliegtās vienošanās ir tikušas noslēgtas un īstenotas.
- 35 Tā kā pamatlietas apstākļus raksturo tas, ka prasītāja apvieno virkni iespējamu zaudējumu atlīdzības prasījumu, ko tai cedējuši vairāki uzņēmumi, kas, kā tiek apgalvots, ir cietuši no udeņraža peroksīda karteļa, vispirms jāatgādina, ka prasījumu nodošana, ko veicis sākotnējais kreditors, pati par sevi nevar ietekmēt tiesas jurisdikcijas noteikšanu saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktu (spriedums *ÖFAB*, C-147/12, EU:C:2013:490, 58. punkts).
- 36 No tā izriet, ka kaitējumu radījušā notikuma notikšanas vieta ir jāpārbauda attiecībā uz katru zaudējumu atlīdzības prasījumu neatkarīgi no to nodošanas vai apvienošanas.
- 37 Šajā ziņā jāatgādina, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē autonomi un šauri (spriedums *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 43. punkts).
- 38 Tas tomēr nemaina to, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktā ietvertā frāze “vieta, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu” vienlaicīgi attiecas gan uz vietu, kur kaitējums ir materializējies, gan uz vietu, kur iestājies šo kaitējumu radījušais notikums, un tādējādi atbildētājs atkarībā no prasītāja izvēles var tikt iesūdzēts vienā vai otrā no šo vietu tiesām (spriedumi *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 25. punkts, un *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 45. punkts).
- 39 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru minētās regulas 5. panta 3. punktā paredzētais jurisdikcijas noteikums ir balstīts uz īpaši ciešu saikni starp strīdu un tās vietas tiesām, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu, kas pareizas tiesvedības un procesa lietderīgas organizācijas apsvērumu dēļ attaisno jurisdikcijas piešķiršanu šim pēdējam (spriedumi *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 26. punkts, un *Hi Hotel HCF*, C-387/12, EU:C:2014:215, 28. punkts).
- 40 Lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību, tās vietas tiesa, kur iestājies vai var iestāties notikums, kas rada kaitējumu, parasti ir vispiemērotākā lietas izskatīšanai, it īpaši tiesvedības tuvuma un pierādījumu iesniegšanas vienkāršības dēļ (spriedums *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 27. punkts).
- 41 Tā kā kāda no piesaistes faktoriem, kādi ir atzīti iepriekš šī sprieduma 38. punktā atgādinātajā judikatūrā, identificēšana līdz ar to ļauj noteikt to kompetento tiesu, kura objektīvi vislabāk var novērtēt, vai ir izpildīti personas, pret kuru celta prasība, atbildību veidojošie nosacījumi, likumīgi var celt prasību tikai tajā tiesā, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas attiecīgais piesaistes faktors (spriedumi *Coty Germany*, C-360/12, EU:C:2014:1318, 48. punkts, un *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 47. punkts).
- 42 Ir jāpārbauda, kur pamatlietas apstākļos atrodas piesaistes faktori, kas var radīt tiesas jurisdikciju lietās, kas attiecas uz neatļautu darbību vai kvazideliktu.

Kaitējumu radījušā notikuma iestāšanās vieta

- 43 Attiecībā uz kaitējumu radījušā notikuma iestāšanās vietu vispirms jānorāda, ka tādos apstākļos kā pamatlietā pircēji, protams, saņēma piegādes līgumisko attiecību ar dažādiem attiecīgas aizliegtās vienošanās dalībniekiem ietvaros. Tomēr apgalvoto kaitējumu radījušais apstāklis ir nevis iespējams līgumisko saistību pārkāpums, bet gan aizliegtās vienošanās radītais līgumu slēgšanas brīvības ierobežojums, kas pircējam liedza iespēju piegādes saņemt par atbilstoši tirgus likumiem noteiktu cenu.
- 44 Šādos apstākļos vieta, kurā iestājies notikums, kas radīja kaitējumu, ko veido papildu izmaksas, kas pircējam bija jāsamaksā tādēļ, ka ar aizliegto vienošanos tika izkropļota cena tirgū, abstrakti var tikt identificēta kā šīs aizliegtās vienošanās noslēgšanas vieta. Tiklīdz tā ir noslēgta, dalībnieki ar savām darbībām vai atturēšanos nodrošina to, ka konkurence tiek kavēta un cenas tiek izkropļotas. Gadījumā, ja šī vieta ir zināma, jurisdikcijas piešķiršana šīs vietas tiesām atbilstu šī sprieduma 39. punktā atgādinātajiem mērķiem.
- 45 Šim apsvērumam tomēr nav nozīmes tādos apstākļos kā pamatlietā, kur atbilstoši Komisijas konstatācijām, kas izklāstītas lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, nav iespējams identificēt vienu vietu, kurā attiecīgā aizliegtā vienošanās tikusi noslēgta, jo šo aizliegto vienošanos veido virkne koluzīvu vienošanos, kas panāktas dažādās sanāsmēs un konsultācijās dažādās vietās Savienībā.
- 46 Iepriekš minētais neietekmē gadījumu, kad kāda konkrēta vienošanās no tām, kuras kopumā veido attiecīgo aizliegto vienošanos, pati par sevi ir notikums, kas radījis pircējam radīto apgalvoto kaitējumu, un šādā gadījumā tai tiesai, kuras teritoriālajā jurisdikcijā attiecīgā vienošanās ir tikusi noslēgta, ir jurisdikcija attiecībā uz šim pircējam tādējādi nodarīto kaitējumu.
- 47 Šajā pēdējā gadījumā, kā arī gadījumā, ja iesniedzējtiesai būtu jāatzīst, ka aizliegtā vienošanās, par kuru ir runa pamatlietā, tomēr tika galīgi noslēgta tās teritoriālajā jurisdikcijā, vēl jāaplūko jautājums par to, vai vairākus šīs aizliegtās vienošanās dalībniekus var iesūdzēt tajā pašā tiesā.
- 48 Citā kontekstā Tiesa gan ir nospriedusi, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neļauj noteikt, pamatojoties uz notikumu, kura dēļ ir radies kaitējums un kura izdarīšanā tiek vainots viens no apgalvotajiem kaitējuma radītājiem, kurš nav lietas dalībnieks, jurisdikciju attiecībā pret citu iespējamo līdzdalībnieku minētā kaitējuma nodarīšanā, kurš savas darbības nav veicis tiesas, kura izskata lietu, teritoriālajā jurisdikcijā (spriedums *Melzer*, C-228/11, EU:C:2013:305, 41. punkts).
- 49 Savukārt tādos apstākļos kā pamatlietā nekas neliedz vairākus līdzdalībniekus iesūdzēt tajā pašā tiesā.
- 50 No tā izriet, ka jurisdikcijas noteikšana atbilstoši Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punktam, pamatojoties uz kaitējumu radījušo notikumu un attiecībā uz visiem pretlikumīgās aizliegtās vienošanās dalībniekiem, attiecībā uz kaitējumu, kas, kā tiek apgalvots, ar to ir ticis nodarīts, ir atkarīga no tā, vai tiesas, kas izskata lietu, teritoriālajā jurisdikcijā ir bijis konkrēts notikums, kura laikā šī aizliegtā vienošanās ir tikusi galīgi noslēgta, vai arī tajā ir noslēgta vienošanās, kas pati par sevi ir notikums, kas radījis pircējam radīto apgalvoto kaitējumu.

Kaitējuma rašanās vieta

- 51 Kā atgādināts šī sprieduma 41. punktā, kaitējuma rašanās vietas identificēšana līdz ar to ļauj noteikt to kompetento tiesu, kura objektīvi vislabāk var novērtēt, vai ir izpildīti personas, pret kuru celta prasība, atbildību veidojošie nosacījumi.

- 52 No Tiesas judikatūras izriet, ka kaitējuma rašanās vieta ir vieta, kur apgalvotais kaitējums izpaužas konkrēti (skat. spriedumu *Zuid-Chemie*, C-189/08, EU:C:2009:475, 27. punkts). Attiecībā uz papildu izmaksām, kas radušās mākslīgi paaugstinātās cenas dēļ, kā ūdeņraža peroksīda, kas bija aizliegtās vienošanās pamatlietā priekšmets, cenas gadījumā, šī vieta ir nosakāma vienīgi katram apgalvotajam cietušajam individuāli un principā ir tā juridiskās adreses vieta.
- 53 Šī vieta sniedz visas iespējamā procesa lietderīgas organizācijas garantijas, jo prasības par kaitējumu, kas ar Komisijas jau saistoši atzīto prettiesisko aizliegto vienošanos esot nodarīts konkrētam uzņēmumam, izskatīšana būtībā ir atkarīga no faktoriem, kas raksturo šī uzņēmuma situāciju. Šādos apstākļos tās vietas tiesas jurisdikcija, kurā šim uzņēmumam ir tā juridiskās adrese, acīmredzami ir vispiemērotākā šādas prasības izskatīšanai.
- 54 Šādi noteiktā tiesa ir kompetenta izskatīt prasību, kas ir celta pret kādu vienu vai vairākiem aizliegtās vienošanās autoriem attiecībā uz visiem zaudējumiem, ko šim uzņēmumam radījušas papildu izmaksas, lai apgādātos ar precēm, kas ir attiecīgās aizliegtās vienošanās priekšmets.
- 55 Savukārt, tā kā tiesas, kurā prasība celta, pamatojoties uz kaitējuma rašanās vietu, jurisdikcija attiecas vienīgi uz zaudējumiem, kas radušies uzņēmumam, kura juridiskā adrese atrodas tās teritoriālajā jurisdikcijā, tādām prasītājam kā *CDC*, kas apvieno vairāku uzņēmumu zaudējumu atlīdzības prasījumus, atbilstoši šī sprieduma 35. punktā atgādinātajai judikatūrai būtu jāceļ atsevišķas prasības par katra no šiem uzņēmuma ciestajiem zaudējumiem tiesās, kuru teritoriālajā jurisdikcijā atrodas to attiecīgās juridiskās adreses.
- 56 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz otro jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka, ja dažādās dalībvalstīs reģistrētiem atbildētājiem tiek prasīta tiesā zaudējumu atlīdzība saistībā ar Komisijas konstatētu vienotu un turpinātu LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu, kurā tie ir piedalījušies vairākās dalībvalstīs ar laika un vietas ziņā atšķirīgu dalību, notikums, kas rada kaitējumu, ir iestājies attiecībā uz ikvienu apgalvoto cietušo individuāli, un atbilstoši šim 5. panta 3. punktam ikviens no viņiem var izvēlēties celt savu prasību vai nu tās vietas tiesā, kurā attiecīgā aizliegtā vienošanās ir galīgi noslēgta, vai attiecīgi vietā, kurā ir noslēgta konkrēta vienošanās, kas var tikt identificēta kā tāda, kas pati par sevi ir notikums, kas radījis apgalvoto kaitējumu, vai arī savas juridiskās adreses vietas tiesā.

Par trešo jautājumu

- 57 Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai Regulas Nr. 44/2001 23. panta 1. punkts un Savienības tiesībās noteiktā aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās efektīvas īstenošanas princips ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja tiesā tiek prasīts atlīdzināt ar LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu radītos zaudējumus, tie ļauj ņemt vērā piegādes līgumos ietvertās jurisdikcijas noteikšanas klauzulas, ja šāda vērā ņemšana nozīmē atkāpi no noteikumiem par tiesas starptautisko jurisdikciju, kas paredzēti šīs regulas 5. panta 3. punktā un/vai 6. panta 1. punktā.
- 58 Pirms šī jautājuma aplūkošanas jāprecizē, ka attiecībā uz noteiktām atkāpi paredzošām klauzulām, kas tāpat ir ietvertas minētajos līgumos, bet kas neietilpst Regulas Nr. 44/2001 piemērošanas jomā, Tiesai nav pietiekamas informācijas, lai sniegtu iesniedzējtiesai noderīgu atbildi.
- 59 Attiecībā uz klauzulām, uz kurām attiecas trešais jautājums un kas ietilpst šīs regulas piemērošanas jomā, jānorāda, ka 1968. gada 27. septembra Briselē parakstītās Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.) kontekstā Tiesa precizēja, ka, noslēdzot vienošanos par tiesas izvēli atbilstoši šīs konvencijas 17. pantam, pusēm ir iespēja atkāpties ne tikai no vispārējās jurisdikcijas, kas paredzēta tās 2. pantā, bet arī no īpašās jurisdikcijas, kas paredzēta minētās konvencijas 5. un 6. pantā (skat. spriedumu *Estasis Saloti di Colzani*, 24/76, EU:C:1976:177, 7. punkts).

- 60 Tiesas sniegtā šīs konvencijas tiesību normu interpretācija attiecas arī uz Regulas Nr. 44/2001 tiesību normām tad, kad šo abu tiesību aktu normas var tikt uzskatītas par līdzvērtīgām, un tas tā ir attiecībā uz šīs pašas konvencijas 17. panta pirmo daļu un šīs regulas 23. panta 1. punktu, kas ir formulēti gandrīz identiski (spriedums *Refcomp*, C-543/10, EU:C:2013:62, 19. un 20. punkts).
- 61 Tādējādi ir uzskatāms, ka tiesa, kurā celta prasība, principā var tikt saistīta ar tādu jurisdikcijas noteikšanas klauzulu, ar kuru tiek izdarīta atkāpe no Regulas Nr. 44/2001 5. un 6. pantā paredzētās jurisdikcijas un kuru puses noslēgušas atbilstoši tās 23. panta 1. punktam.
- 62 Šo secinājumu nevar apšaubīt ar prasību par aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās efektīvu īstenošanu. Pirmkārt, Tiesa jau ir nospriedusi, ka lietai pēc būtības piemērojamās materiālo tiesību normas nevar ietekmēt jurisdikcijas noteikšanas klauzulas, kas atbilst šī sprieduma 59. punktā minētās konvencijas 17. pantam, spēka esamību (šajā ziņā skat. spriedumu *Castelletti*, C-159/97, EU:C:1999:142, 51. punkts). Atbilstoši šī sprieduma 60. punktā minētajai judikatūrai šī interpretācija attiecas arī uz Regulas Nr. 44/2001 23. panta 1. punkta interpretāciju.
- 63 Otrkārt, uzskatāms, ka tiesa, kurā celta prasība, nevar atteikties ņemt vērā šīs regulas 23. panta prasībām atbilstošu jurisdikcijas noteikšanas klauzulu – pretējā gadījumā tiktu apdraudēts Regulas Nr. 44/2001 mērķis – tādēļ vien, ka tā uzskata, ka tiesa, kas noteikta ar šo klauzulu, nenodrošinātu aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās efektīvas īstenošanas principa pilnu iedarbību, neļaujot no aizliegtās vienošanās cietušajai personai saņemt tās ciesto zaudējumu pilnīgu atlīdzību. Gluži pretēji, ir jāuzskata, ka šādos gadījumos katrā dalībvalstī izveidotā tiesību aizsardzības līdzekļu sistēma, kuru papildina LESD 267. pantā paredzētais prejudiciālu nolēmumu tiesvedības mehānisms, šajā ziņā privātpersonām sniedz pietiekamas garantijas (pēc analogijas skat. spriedumu *Renault*, C-38/98, EU:C:2000:225, 23. punkts).
- 64 Tādā lietā kā pamatlieta tiesai, kurā celta prasība, pirms šajā 23. pantā paredzēto formas prasību pārbaudes tomēr jāpārlicinās, ka uz attiecīgajām klauzulām patiešām var atsaukties pret prasītāju pamatlietā. Kā Tiesa jau ir precizējusi, līgumā ietverta jurisdikcijas noteikšanas klauzula principā var radīt sekas tikai attiecībās starp pusēm, kas ir piekritušas šī līguma noslēgšanai. Lai uz klauzulu varētu atsaukties attiecībā uz trešo personu, principā ir nepieciešams, ka tā klauzulai ir piekritusi (spriedums *Refcomp*, C-543/10, EU:C:2013:62, 29. punkts).
- 65 Tikai tādā gadījumā, ja atbilstoši piemērojamām valsts tiesībām, kas noteiktas atbilstoši tiesai, kurā celta prasība, piemērojamiem starptautisko privāttiesību noteikumiem, trešā persona būtu iestājusies sākotnējā līgumslēdzēja vietā attiecībā uz visām tā tiesībām un pienākumiem, jurisdikcijas noteikšanas klauzula, kurai šī trešā persona nav piekritusi, varētu tomēr tikt izvirzīta pret viņu (šajā ziņā skat. spriedumu *Coreck*, C-387/98, EU:C:2000:606, 24., 25. un 30. punkts).
- 66 Ja izrādītos, ka attiecīgās klauzulas var tikt izvirzītas pret prasītāju pamatlietā, būtu jāpārbauda, vai ar tām patiešām tiek izdarīta atkāpe no iesniedzējtiesas jurisdikcijas attiecībā uz pamatlietu.
- 67 Šajā ziņā jāatgādina, ka jurisdikcijas noteikšanas klauzulas interpretācija, lai noteiktu strīdus, uz kuriem attiecas tās piemērošanas joma, ir jāveic valsts tiesai, kurā uz to atsaucas (spriedumi *Powell Duffryn*, C-214/89, EU:C:1992:115, 37. punkts, un *Benincasa*, C-269/95, EU:C:1997:337, 31. punkts).
- 68 Jurisdikcijas noteikšanas klauzula var attiekties tikai uz strīdiem, kas radušies vai varētu rasties “saistībā ar konkrētām tiesiskām attiecībām”, un tas ierobežo jurisdikcijas noteikšanas klauzulas piemērojamību, to attiecinot tikai uz strīdiem, kuru pamatā ir tiesiskās attiecības, kurās ir tikusi noslēgta vienošanās par šo klauzulu. Šīs prasības mērķis ir izvairīties no tā, ka viena puse būtu pārsteigta par jurisdikcijas piešķiršanu kādai noteiktai tiesai attiecībā uz visiem strīdiem, kuri rastos puses attiecībās ar tās līgumpartneri un kuru pamatā būtu citas attiecības, kas nav tās, kurās ir notikusi vienošanās par jurisdikcijas noteikšanu (šajā ziņā skat. spriedumu *Powell Duffryn*, C-214/89, EU:C:1992:115 31. punkts).

- 69 Ņemot vērā šo mērķi, iesniedzējtiesai it īpaši ir jāuzskata, ka klauzula, kurā ietverta abstrakta atsauce uz strīdiem, kas radušies līgumattiecībās, nav piemērojama strīdam par atbildību par neatļautu darbību, kas, kā tiek apgalvots, attiecas uz līgumpartneri tā rīcības saskaņā ar aizliegtu vienošanos rezultātā.
- 70 Tā kā cietušais uzņēmums brīdī, kad tas piekrita šai klauzulai, šādu strīdu saprātīgi nevarēja paredzēt, jo attiecīgajā brīdī viņam nebija zināms par aizliegto vienošanos, kurā iesaistīts tā līgumpartneris, šī klauzula nevar tikt uzskatīta par tādu, kuras pamatā ir līgumattiecības. Tādējādi ar šādu klauzulu nevar tiesiski atkāpties no iesniedzējtiesas jurisdikcijas.
- 71 Savukārt, ja pastāv klauzula, kurā ir atsauce uz strīdiem par atbildību, kas radusies konkurences tiesību pārkāpuma dēļ un kurā jurisdikcija piešķirta citas dalībvalsts, kas nav iesniedzējtiesas valsts, tiesai, iesniedzējtiesai būtu jāatsakās no savas jurisdikcijas, pat ja šī klauzula izraisa Regulas Nr. 44/2001 5. un/vai 6. pantā paredzēto īpašo jurisdikcijas noteikumu izslēgšanu.
- 72 Tādējādi uz trešo jautājumu jāatbild, ka Regulas Nr. 44/2001 23. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja tiesā tiek prasīts atlīdzināt ar LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu radītos zaudējumus, tas ļauj ņemt vērā piegādes līgumos ietvertās jurisdikcijas noteikšanas klauzulas, pat ja šāda vērā ņemšana nozīmē atkāpi no noteikumiem par tiesas starptautisko jurisdikciju, kas paredzēti šīs regulas 5. panta 3. punktā un/vai 6. panta 1. punktā, ar nosacījumu, ka šajās klauzulās ir atsauce uz strīdiem par atbildību, kas radusies konkurences tiesību pārkāpuma dēļ.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 73 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šī punkta noteikumu par jurisdikciju koncentrēšanu vairāku atbildētāju gadījumā var piemērot saistībā ar prasību par solidāru zaudējumu atlīdzināšanu un tās ietvaros – informācijas sniegšanu, kas vērsta pret uzņēmumiem, kuri ģeogrāfiskā un laika ziņā dažādā veidā ir piedalījušies ar Eiropas Komisijas lēmumu atzītā vienotā un turpinātā Savienības tiesībās paredzētā aizlieguma slēgt aizliegtas vienošanās pārkāpumā, un ka tas tā ir arī tad, ja prasītājs ir atteicies no savas prasības attiecībā uz vienīgo no līdzatbildētājiem, kura domicils ir dalībvalstī, kurā atrodas tiesa, kurā celta prasība, ja vien netiek konstatēts, ka starp prasītāju un šo līdzatbildētāju pastāv slepena vienošanās, lai prasības celšanas brīdī tiktu mākslīgi radīti vai saglabāti šīs tiesību normas piemērojamības nosacījumi;**
- 2) **Regulas Nr. 44/2001 5. panta 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka, ja dažādās dalībvalstīs reģistrētiem atbildētājiem tiek prasīta tiesā zaudējumu atlīdzība saistībā ar Eiropas Komisijas konstatētu vienotu un turpinātu LESD 101. panta un Eiropas Ekonomikas zonas līguma 53. panta pārkāpumu, kurā tie ir piedalījušies vairākās dalībvalstīs dažādos laikos un vietās ar laika un vietas ziņā atšķirīgu dalību, notikums, kas rada kaitējumu, ir iestājies attiecībā uz ikvienu apgalvoto cietušo individuāli, un atbilstoši šim 5. panta 3. punktam ikviens no viņiem var izvēlēties celt savu prasību vai nu tās vietas tiesā, kurā attiecīgā aizliegtā vienošanās ir galīgi noslēgta, vai attiecīgi vietā, kurā ir noslēgta konkrēta vienošanās, kas var tikt identificēta kā tāda, kas pati par sevi ir notikums, kas radījis apgalvoto kaitējumu, vai arī savas juridiskās adreses vietas tiesā;**

- 3) Regulas Nr. 44/2001 23. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja tiesā tiek prasīts atlīdzināt ar LESD 101. panta un Eiropas Ekonomikas zonas līguma 53. panta pārkāpumu radītos zaudējumus, tas ļauj ņemt vērā piegādes līgumos ietvertās jurisdikcijas noteikšanas klauzulas, pat ja šāda vērā ņemšana nozīmē atkāpi no noteikumiem par tiesas starptautisko jurisdikciju, kas paredzēti šīs regulas 5. panta 3. punktā un/vai 6. panta 1. punktā, ar nosacījumu, ka šajās klauzulās ir atsauce uz strīdiem par atbildību, kas radusies konkurences tiesību pārkāpuma dēļ.

[Paraksti]